

Sygn. akt II CNP 64/18

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 31 stycznia 2019 r.,

skargi J. Ł.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w S. z dnia 14 lipca 2017 r., sygn. akt VIII Ga [...]

wydanego w sprawie z powództwa J. Ł.

przeciwko [...] Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej

w W.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Powód J. Ł. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 14 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy zmienił korzystny dla powoda wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 2 listopada 2016 r., zasądzający na jego rzecz od pozwanego [...] Ubezpieczeń S.A. w W. kwotę 9925,38 zł z ustawowymi odsetkami (stanowiącą znaczną część dochodzonego przez niego roszczenia) i oddalił w całości jego powództwo, obciążając go kosztami postępowania w obu instancjach. Spór dotyczył odpowiedzialności ubezpieczeniowej pozwanego, zobowiązanego do pokrycia kosztów naprawy i kosztów najmu samochodu zastępczego w ramach dwóch umów ubezpieczenia - jednej z ubezpieczenia AC, drugiej z ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu. Sąd Rejonowy określił z pomocą opinii biegłego wysokość należnego odszkodowania z obydwu umów i zasądził je na rzecz powoda. Sąd odwoławczy ustalił natomiast, że po zapadnięciu wyroku pierwszoinstancyjnego pozwany wypłacił powodowi całą zasądzoną kwotę, jakkolwiek złożył apelację i kwestionował zasadność wyroku Sądu Rejonowego. Sąd drugiej instancji uznał spełnienie świadczenia za zdarzenie, które uzasadniało oddalenie powództwa, ponieważ roszczenie powoda zostało już zaspokojone.

W złożonej w dniu 11 września 2018 r. skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w części zmieniającej wyrok Sądu Rejonowego powód zarzucił, że wyrok ten narusza i jest niezgodny z art. 386 § 1 w zw. z art. 203 § 1 oraz art. 98 § 1 k.p.c., które to przepisy zostały źle zastosowane, powodując po stronie powoda szkodę w wysokości 5 835,12 zł, stanowiącą sumę kosztów sądowych i kosztów procesu, którymi został obciążony oraz kosztów, których zwrotu na jego rzecz nie zasądzono, mimo że jego roszczenie było uzasadnione i zapłacone w toku sporu. Zdaniem powoda prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu apelacyjnym polegałoby na oddaleniu apelacji pozwanego i zasądzeniu zwrotu kosztów procesu od pozwanego na rzecz powoda, a nie odwrotnie.

Skarżący wyjaśnił, że wzruszenie zaskarżonego postanowienia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, oraz że wykorzystał wszystkie przysługujące mu środki prawne.

We wnioskach skarżący domagał się stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w punkcie pierwszym oraz zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania ze skargi.

W odpowiedzi na skargę powoda pozwany wniósł o jej odrzucenie względnie odmowę przyjęcia do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. wprowadza sześć koniecznych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Każdy z nich jest indywidualny i niezależny. Pominięcie lub nieprawidłowe skonstruowanie choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine* (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 56/14, nie publ. poza bazą LEX nr 1682217). Jedno z wymagań, przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., stanowi spoczywający na skarżącym obowiązek przedstawienia analizy przepisów dotyczących szeroko rozumianych środków prawnych umożliwiających uchylenie, zmianę lub pozbawienie skuteczności zaskarżonego orzeczenia i wyjaśnienie czy i z jakim skutkiem skarżący z nich skorzystał, bądź też dlaczego nie mógł lub nie próbował ich wykorzystać. Poszkodowany prawomocnym orzeczeniem sądowym ma bowiem obowiązek wykorzystania wszelkich możliwości doprowadzenia do zgodności z prawem orzeczenia rozstrzygającego spór między stronami, nim wystąpi przeciwko Skarbowi Państwa z roszczeniem odszkodowawczym za szkodę spowodowaną jego bezprawnością.

Powód w ramach wypełnienia powinności z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. stwierdził ogólnikowo, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, i że wykorzystał wszystkie dostępne mu możliwości procesowe. Taka formuła nie jest właściwym ujęciem tego elementu

konstrukcyjnego, konieczne jest precyzyjne przedstawienie poszczególnych środków prawnych i wyników skorzystania z nich lub przyczyn nieskorzystania. Poza skargą kasacyjną, skargą o wznowienie postępowania czy powództwem przeciwegzekucyjnym skarżący powinien także wyjaśnić czy wykorzystał nowy nadzwyczajny środek zaskarżenia, wprowadzony do systemu prawnego w dniu 3 kwietnia 2018 r., ukształtowany w art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.), istniejący już w chwili gdy sporządzał skargę i również wymagający omówienia, szczególnie że jest to środek prawny umożliwiający ingerencję w samo wadliwe orzeczenie i doprowadzenie go do stanu zgodności z prawem, podczas gdy skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy, takich możliwości nie daje i służy wyłącznie uzyskaniu prejudykatu stwierdzającego nieusuwalną wadliwość zaskarżonego orzeczenia, otwierającego drogę do wystąpienia o odszkodowanie do Skarbu Państwa (art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.p.c.).

Z tych względów pozwany, chcąc spełnić wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. musiałaby wykazać również, że wniosek do uprawnionego organu wskazanego w art. 89 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym wniosek o złożenie skargi nadzwyczajnej w jego sprawie i wniosek ten nie został uwzględniony. Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku z prawem, która nie zawiera wyjaśnienia tych wszystkich okoliczności podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.